

Skjøndt den er i aabenbar Strid med vort Appellsystems Bæsen, efter det nævnte Mindretals Fremstilling skal være meget almindelig i Høiesteret, skulde være at foretrække i Henseende til Sagens hurtige Tilendebringelse fremfor et System, der vel tilstøder ny Foretagelse af Sagen, men kun under Forudsætning af, at Retten bevilger en saadan i Erkjendelse af, at Månglerne ved den tidligere Bevisførelse maa anses for undskyldelige. Selv om man anlager, at Domstolene bør være meget liberale med at tilstaa ny Foretagelse af Sagen, er dog Rettens Kontrol her tilstøde, og ugrundet Forhaling af Sagen kan modvirkes ganske anderledes end efter det nugældende System, hvor enhver nok saa temerær Appel kan iværksettes lige til Høiesteret (naturligvis forudsat at Sagen har den hos os meget lille summa appellabilis), og hvor Bevilling til at fremsætte nye Beviser i Appellinstansen altid gives uden al Eftervisning af tilstrækkelig Grund. Forøvrigt er det, som let ses, i Grunden ikke fra et principielt Standpunkt, at der kan gjøres Indvendinger mod det nævnte Mindretals Forslag, forsaavidt som det er Meningens med det, at Umiddelbarhedsprincippet skal opretholdes derved, at den hele Bevisførelse skal ajertages for Høiesteret i Tilfælde af Landsretsdommens Appel, saaledes altsaa at Parter, Vidner og Syns- og Skjønsmænd skulle møde paany for Høiesteret og atter fuldstændigt afhøres der; men det kan navnlig angribes fra et praktisk Synspunkt, dels fordi det vilde forøge Høiesterets Forretningsbyrde i en saadan Grad, at det er tvivlsomt, om Retten vilde kunne overkomme det, dels fordi den ved Lovforslaget allerede stærkt forøgede Behyrdselse af Parter, Vidner og Syns- og Skjønsmænd med Retser og personlige Møder vil blive yderligere meget betydeligt udvidet, og selvfølgelig derved ogsaa Udgifterne ved Rettergangen stige. Det er heller ikke Meningens med den tydske Proceslovs Regler om „Berufung“, at Umiddelbarhedsprincippet skulde gennemføres i samme fulde Omfang i Appellen som i første Instans, men det er forudsat, at det skrevne Bevismateriale fra den foregaaende Instans for en væsentlig Del skulde kunne benyttes, saa at en fornøjet Afhørelse af Vidner og Parter skulde høre til Undtagelserne, og det kan i alt Fald ikke betvivles, at Lovens praktiske Gjennemførelse vil komme til at gaa stærkt i den Retning, og den hele Procedure i Appellinstansen i Reglen komme til at hvile paa et skriftligt Bevismateriale. Mindretallets Forslag gaar saaledes ifølge dets Hensigt ikke ud paa det, som nu er bleven den endelige Ordning i den tydske Proceslov, og som i Virkeligheden er en af praktiske Hensyn foranlediget Dypgivelse af Umiddelbarhedsprincippet for Appellinstansens Bedkommende, men deraf følger ogsaa, at Mindretalsforslaget ikke vil kunne frembyde de samme Fordele og Lettelser som den tydske Lovs System.

Et andet Mindretal i Proceskommissionen (Næsting) har i det Hele ikke kunnet slutte sig til Kommissionsforslagene og fraraadet at foretage en saa gennemgribende Forandring af den gjældende Procesmaade og Retsorganisation. Dette Mindretal har ment, at man burde indskrænke sig til at foretage saadanne Ændringer i den bestaaende Ret og give saadanne Tillæg til den, at de vigtigste og føleligste Ulemper ved den gjældende civile Procesmaade kunde afhjælpes, hvorved det da iøvrigt forudsættes, at mundtlig Forhandling i et vist Omfang ikke var udelukket, ja endog maatte kunne bruges med Nytte. Men da dette Mindretal ikke har nedtrykt sin Dissens i bestemt formulerede Forslag eller Ændringsforslag, men indskrænket sig til almindeligt holdte Antydninger, maa Ministeriet paa Sagens nærværende Trin indskrænke sig til den Bemærkning overfor det nævnte Mindretal, at den af det antydede Fremgangsmaade efter Ministeriets Mening ikke vilde kunne anses for, og sandsynligvis heller ikke af Rigsdagen vilde blive taget for et virkeligt Forsøg paa at udføre Grundlovens § 74, der ikke indskrænker sig til at udtale, at der skal arbejdes henimod Offentlighed og Mundtlighed ogsaa i Civilprocessen, men fordrer, at Offentlighed og Mundtlighed ikke blot saa snart som muligt, men ogsaa saa vidt som muligt skal gennemføres i hele Retssystemet.